

DIÀ INTERNACIONAL de l'Alfabetització

OPORTUNITATS
que il·luminen

8

SETEMBRE

Dia Internacional de l'Alfabetització

 un mundo
en tus manos

Objectiu de Desenvolupament Sostenible 4: Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom.

Objectius

- 1/ Reflexionar sobre les diferències d'oportunitats entre nenes i nens que comencen des de la infantesa.
- 2/ Comprendre la importància de l'accés al dret a l'educació a per a tots els nens i nenes.
- 3/ Identificar el procés a seguir per a garantir que tots els nens i nenes puguin accedir a l'escola.

Mirem el cartell

Observem la fotografia, què hi veiem?

Desenvolupament de l'activitat

Comencem l'activitat explicant al grup que és el **Dia Internacional de l'alfabetització, un dia per celebrar la importància de l'escola i totes les oportunitats que aquesta ens dona**. Obrim l'activitat plantejant al grup les següents preguntes:

- Us agrada l'escola? Què hi apreneu? Quines oportunitats us dona? Creieu que tots els nens i nenes del món van a l'escola?

Recollim les seves respostes, i reflexionem amb el grup sobre les oportunitats que ens brinda l'escola. No obstant, no tots els nens i nenes del món tenen accés a l'educació: actualment 25 milions de menors en edat d'accedir a l'escola no ho estant fent. D'aquesta xifra, 15 milions de nenes en edat escolar, especialment excloses de l'accés al dret a l'educació, mai accediran a l'escola primària, en comparació amb 10 milions de nens.

Per reflexionar sobre aquesta realitat, reunim el grup en assemblea per explicar-los un **"L'Indhira i el dret a l'educació"**.

"Hi havia una vegada una ciutat molt bonica, on un germà i una germana, l'Indhira i Paul, jugaven sempre junts en un jardí preciós que tenien a casa. En Paul sempre jugava a ser enfermer, com li agradava saber curar a la seva germana quan es feia mal! I l'Indhira jugava a ser científica, sempre cercant un nou invent. L'Indhira i Paul gaudien molt, fins que van fer 6 anys i va arribar el primer dia d'anar a l'escola.

Tots dos es van vestir amb il·lusió i es van posar les seves motxilles a l'esquena, però finalment en Paul va ser l'únic

que va poder assistir a l'escola. Ella no ho entenia, volia aprendre i ser científica".

Aquella nit, en Paul li va explicar totes les coses divertides que havia fet a l'escola. "Això és injust!" van exclamar a la vegada i es van passar tota la nit dissenyant un pla. Al dia següent, l'Indhira es va reunir amb les seves amigues que, com ella, no podien anar a l'escola, i se'n van anar amb els seus llibres a llegir i aprendre juntes a la porta de l'escola. Per la seva part, en Paul va organitzar a tots els nens de l'escola

i junts van portar els seus professors a la porta on hi havia l'Indhira i la resta de nenes, "Volem estar a l'escola!" Van dir elles. "I nosaltres volem aprendre junts i juntes!" van dir elles. Aviat, la notícia es va escampar per tota la zona, i milers de nens i nenes van repetir la mateixa escena durant dies. Les nenes van entrar a l'escola i juntament amb els nens van pressionar perquè es firmés un acord perquè no es tornés a repetir aquesta situació. Des de llavors, diu la llegenda, que cada vegada que us atén un infermer o coneixeu una científica, potser són, efectivament, Paul i l'Indhira".

Quan acabeu la lectura, obrim un debat amb el grup. La situació de l'Indhira i les altres nenes al principi del conte, us sembla justa? Quines coses s'haurien perdut si no haguessin pogut anar a l'escola? Us agrada el final del conte? Creuen que és important involucrar-se en la defensa del dret a l'educació?

és l'hora de la igualtat, per on comencem?

Cada participant dibuixarà l'escena final del conte, representant a tots els nens i nenes estudiant a l'escola. Els dibuixos es penjaran en un mural visible que podrà ser visitat per altres companys i companyes i familiars, amb el títol **"Tots i totes tenim dret a l'educació!"**.

Objetivos

- 1/ Comprendre la importància de l'accés al dret a l'educació amb la finalitat de promoure la igualtat d'oportunitats.
- 2/ Promoure la identificació dels i les participants com agents defensors del dret a una educació igualitària.
- 3/ Impulsar l'engendrament d'idees amb les que el grup es pugui comprometre per a impulsar el dret a l'educació en el seu entorn.

Mirem el cartell

Observem la fotografia, què hi veiem?

Desenvolupament de l'activitat

Comencem l'activitat explicant al grup que és el **Dia Internacional de l'alfabetització: un dia per adonar-se de la importància d'accedir de manera igualitària al dret a l'educació**. Obrim l'activitat plantejant al grup les següents preguntes:

- Quines oportunitats ens dona el poder anar a l'escola? Quines desavantatges tenim si no ho fem?

- Creieu que tots els nens, nenes i joves del món tenen accés al dret a l'educació?

Recollim les seves respostes i reflexionem amb el grup sobre les oportunitats que ens brinda l'escola. No obstant, en l'àmbit de l'educació queda molt camí per fer per aconseguir unes aules igualitàries: actualment 25 milions de menors en edat d'accedir a l'escola no ho estant fent. D'aquesta xifra, 15 milions de nenes en edat escolar, especialment excloses de l'accés al dret a l'educació, mai accediran a l'escola primària, en comparació amb 10 milions de nens. Per tal d'il·lustrar aquesta realitat, es dividirà el grup en diferents equips, els quals comentaran les dades que ofereix la **infografia "Educació i capacitació de la dona"** disponible a la pàgina web d'ONU Dones.

- Quins creieu que són els motius que fan que les nenes estiguin especialment discriminades de l'accés al dret a l'educació?

- Quines conseqüències té això per a la igualtat d'oportunitats?

Per poder reflexionar sobre aquesta situació, jugarem al tradicional **"Joc de l'oca"**. Dividirem la classe en dues meitats: el grup 1 format per una majoria de nois amb accés al dret a l'educació i el grup 2 formats per una majoria de noies, sense accés a aquest dret. Dibuixarem un tauler del Joc de l'oca a la pissarra (si tenim taulells d'aquest joc també hi poden jugar dividits en subgrups). La casella 1 serà l'inici i a la casella de meta s'imaginaran que hi ha els somnis que tenen pera un futur: el que els hi agradaria arribar a ser. El grup 1 tindrà dos daus a cada tirada, podent avançar més ràpid i començaran el joc a la casella número 5. Per la seva part, el grup 2 només tindrà 1 dau a cada tirada i començaran a la casella 1.

Quan acabem, debatrem amb el grup el resultat de la ronda jugada.

- Com s'han sentit? Les condicions de sortida ens han fet més difícil aconseguir els nostres objectius en igualtat?

Reflexionarem sobre això i es donarem l'oportunitat de jugar una nova ronda, aquesta vegada amb les normes que dissenyi el grup. El seu objectiu serà que ambdós grups arribin a la meta.

- Com s'han sentit aquesta vegada cadascun dels grups? Quines normes igualitàries han establert?

és l'hora de la igualtat, per on comencem?

Recopilant les reflexions obtingudes durant l'activitat, el grup establirà un decàleg de punts per aconseguir una escola més justa i inclusiva, identificant, com a mínim, una acció que puguin posar en pràctica per fer realitat cada un dels punts, comproment-se a fer-la realitat. Els punts quedaran anotats en una cartolina amb el títol **"Tots i totes tenim dret a l'educació"** i es penjarà en un lloc visible del centre educatiu.

A més a més, s'animarà als i les participants a replicar l'activitat en el seu entorn, conscienciant a les seves amistats i familiars de la importància de la defensa de la igualtat d'oportunitats al dret a l'educació.

Objectius

- 1/ Impulsar la reflexió sobre les oportunitats que ens brinda el dret a l'educació.
- 2/ Fomentar que el grup repari en la necessitat que tots els nens i nenes facin ús del seu dret a l'educació sense discriminacions.
- 3/ Promoure la identificació dels i les participants com agents defensors del dret a una educació igualitària.

Mirem el cartell

Observem la fotografia, què hi veiem?

Desenvolupament de l'activitat

Comencem l'activitat explicant al grup que és el **Dia Internacional de l'alfabetització: un dia per adonar-se de la importància d'accedir de manera igualitària al dret a l'educació**. Obrim l'activitat plantejant al grup les següents preguntes:

- Us agrada l'escola? Què hi apreneu? Quines oportunitats us dona?

- Creieu que tots els nens i nenes del món tenen dret a anar a l'escola?

Recollim les seves respostes, i reflexionem amb el grup sobre les oportunitats que ens brinda l'escola: aprendre, conèixer amics i amigues, relacionar-nos en igualtat, etc. No obstant, no tots els nens i nenes del món tenen accés a l'educació: actualment 25 milions de menors en edat d'accedir a l'escola no ho estant fent. D'aquesta xifra, 15 milions de nenes en edat escolar, especialment excloses de l'accés al dret a l'educació, mai accediran a l'escola primària, en comparació amb 10 milions de nens.

Per aprofundir sobre el tema, farem la **"Cursa de l'Educació"**. Per començar, durèm a terme una pluja d'idees, on tots els i les participants diran que els agradaria ser en un futur. Apuntarem les diferents idees en una cartolina, amb el títol "Meta", que serà el final de la nostra carrera. Dividim el grup en dos. El grup 1, format per una majoria de nens, dibuixarà en un foli un dorsal amb una escola. El grup 2, format per una majoria de nenes, es col·locarà com a dorsal un foli en blanc. Armats i armades amb els seus dorsals, hauran d'iniciar la seva carrera cap a la meta. No obstant, el grup 1 tindrà diversos segons d'avantatge. El grup 2 sortirà després, hauran de fer la carrera a peu coix i, la meitat del grup ni tan sols podrà començar la carrera, per tant, no podran arribar a la meta.

Quan s'acabi la carrera, s'obre una reflexió amb el grup. Com us heu sentit? No tenir accés a l'educació, ens deixa en desavantatge? Creieu que tots els els nens i nenes del món tenen dret a les mateixes oportunitats?

Obrim una pluja d'idees per dissenyar noves normes més igualitàries que permetin que tots i totes arribin a la meta i repetim la carrera.

- Què ha passat aquesta vegada? Quines noves normes han dissenyat? Com es podrien fer realitat per promoure que tots els nens i nenes vagin a l'escola?

és l'hora de la igualtat, per on comencem?

Cada alumne i alumna decorarà el dorsal que ha fet servir a la carrera, incloent l'escola en tots els dorsals i escrivint la frase **"Tots i totes tenim dret a l'educació"**. Els dorsals quedaran en un espai visible del centre educatiu com a recordatori del seu compromís amb la defensa d'un dret universal a l'educació més igualitària.

Objectius

- 1/ Comprendre la importància de l'accés al dret a l'educació amb la finalitat de promoure la igualtat d'oportunitats.
- 2/ Promoure la identificació dels i les participants com agents defensors del dret a una educació igualitària.
- 3/ Impulsar l'engendrament d'idees amb les que el grup es pugui comprometre per a impulsar el dret a l'educació en el seu entorn.

Mirem el cartell

Observem la fotografia, què hi veiem?

Desenvolupament de l'activitat

Comencem l'activitat explicant al grup que és el **Dia Internacional de l'alfabetització: un dia per adonar-se de la importància d'accedir de manera igualitària al dret a l'educació**. Obrim l'activitat plantejant al grup les següents preguntes:

- Quines oportunitats ens dona el dret a l'educació? Quines desavantatges tenim si no hi accedim?

- Creieu que tots els nens, nenes i joves del món tenen accés al dret a l'educació?

Recollim les seves respostes i reflexionem amb el grup sobre les oportunitats que ens brinda l'escola. No obstant, en l'àmbit de l'educació queda molt camí per fer per aconseguir unes aules igualitàries: actualment 25 milions de menors en edat d'accedir a l'escola no ho estant fent. D'aquesta xifra, 15 milions de nenes en edat escolar, especialment excloses de l'accés al dret a l'educació, mai accediran a l'escola primària, en comparació amb 10 milions de nens. Per tal d'il·lustrar aquesta realitat, es dividirà el grup en diferents equips, els quals comentaran les dades que ofereix la **infografia "Educació i capacitació de la dona"** disponible a la pàgina web d'ONU Dones.

- Quins creieu que són els motius que fan que les nenes estiguin especialment discriminades de l'accés al dret a l'educació?

- Què creieu que passa en societats on les nenes no tenen les mateixes oportunitats per participar i formar-se?

- Quins elements es poden desenvolupar per fomentar la igualtat d'oportunitats en l'accés al dret a l'educació?

Veurem amb el grup el vídeo d'Entreculturas **"Educació a la selva peruana"**, disponible a la plataforma YouTube. Per reflexionar sobre aquests aspectes, realitzarem l'activitat **"El camí cap a la igualtat"**. En un paper continu gran, dibuixarem en un extrem un conjunt de nens i nenes, i a l'altre, l'escola. Dividirem el grup en dos subgrups: el primer anirà col·locant els obstacles que actualment dificulten l'accés igualitari a l'escola (que vegin que passa tan en els seus entorns locals com internacionals). El segon haurà de resoldre tots aquests obstacles, dissenyant una acció per canviar-los i aconseguir que no impedeixin l'accés al dret a l'educació, de manera que tots els nens i nenes puguin arribar-hi en condicions d'igualtat.

és l'hora de la igualtat, per on comencem?

Reflexionem amb el grup sobre les accions que han identificat per canviar aquests obstacles, identificant què poden fer ells i elles per fer-ho possible. Per començar, els animarem a **dissenyar una campanya per sensibilitzar** el seu entorn sobre aquest tema, dissenyant, com a mínim, un eslògan, una imatge i una activitat de mobilització. Se'ls animarà a ser tan creatius i creatives com vulguin.

- Fins on podrien fer arribar el seu missatge de compromís amb un dret a l'educació més igualitari?

**4/8
Anys**
**infantil,
1r i 2n de
primària**

**12/15
Anys**
**1r, 2n i 3r de
secundària**

**8/12
Anys**
**3r a 6è de
primària**

**15/18
Anys**
**4t de
secundària
i batxillerat**

Coordinació: Clara Maestu. Autoria: Èrika Aguilar, Clara Maestu, Anna Spezie, Pilar Vera. Direcció d'Art i Disseny Gràfic: Maribel Vázquez. Foto: Montserrat Fotografia/Entreculturas. Impressió: Iarricco Artes Gráficas. Dipòsit Legal: M-11612-2018. Edita: Fundació Entreculturas. 2018.